

PRAVICE BOLNIKOV

Doc. dr. Andrej Kravos, dr. med., spec.

Vsebina

2

- Bolnik in njegova vloga v medicini
- Razvoj bolnikovih pravic

Varovanje bolnikovih podatkov

- Zakon o pacientovih pravicah - ZPacP
- Zakon o varstvu osebnih podatkov – ZVOP1
- GDPR (*General Data Protection Regulation*)
Evropska uredba maja 2018, ki ima veljavo zakona v vseh državah članicah EU.
- Pogosti primeri zahtev v ADM

3

Nesreča drugih je naša sreča.

Bolniki so naš kruh.

Pravice pacientov

Zakon o pacientovih pravicah

Ur. l. RS, št. 15/08 in 55/17

Ali mora biti Zakon ali osnovna informacija o pacientovih pravicah na voljo v prostorih ambulante ali ZD?

Pravice bolnikov (5. člen ZPacP)

6

- pravica do dostopa do zdravstvene obravnave in zagotavljanja preventivnih storitev,
- pravica do enakopravnega dostopa in obravnave pri zdravstveni obravnavi,
- pravica do proste izbire zdravnika in izvajalca zdravstvene dejavnosti,
- **pravica do primerne, kakovostne in varne zdravstvene obravnave,**
- **pravica do spoštovanja pacientovega časa,**
- pravica do obveščенosti in sodelovanja,
- **pravica do samostojnega odločanja o zdravljenju,**
- **pravica do upoštevanja vnaprej izražene volje,**
- pravica do preprečevanja in lajšanja trpljenja,
- **pravica do drugega mnenja,**
- **pravica do seznanitve z zdravstveno dokumentacijo,**
- **pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov,**
- **pravica do obravnave kršitev pacientovih pravic,**
- pravica do brezplačne pomoči pri uresničevanju pacientovih pravic.

Izjema od proste izbire

Izjema od proste izbire (10. člen)

8

Zdravnik in izvajalec zdravstvene dejavnosti, ki ga je pacient izbral, lahko pod pogojem, da **ne gre za nujno medicinsko pomoč**, pacientovo izbiro zavrne le v posebej utemeljenih primerih, ko bi bilo zdravljenje predvidoma manj uspešno oziroma nemogoče ali kadar tako določa zakon. Pacientu mora predlagati izbiro drugega zdravnika in izvajalca zdravstvene dejavnosti ter **razloge za zavrnitev pojasniti v pisni obliki v osmih dneh od izražene pacientove izbire.**

Koliko je dopusten čakalni čas?

Koliko je dopusten čakalni čas?

10

14a člen

- 15 min
- 20 min
- 30 min
- 40 min

Omejitev iz prejšnjega odstavka ne velja, kadar posamezen zdravstveni delavec ali zdravstveni sodelavec, ki izvaja zdravstvene storitve pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti v mreži izvajalcev javne zdravstvene službe:

- v tem času izvaja nujno medicinsko pomoč ali
- zaključuje zdravstveno storitev predhodno obravnavanega pacienta, ki jo je treba izvesti brez nepotrebne odlašanja ali prekinitve.

PRAVICA DO VNAPREJ IZRAŽENE VOLJE

Pravice do vnaprej izražene volje

12

32. do 28. člen ZPacP

- Pacient, ki je sposoben odločanja o sebi in je dopolnil 18 let starosti, lahko s pisno izjavo izključi ali omeji osebe, ki so upravičene do odločanja o njegovi zdravstveni obravnavi po tem zakonu, za primere ko ni sposoben odločanja o sebi.
- Otroci: starši ali skrbnik
- Osebe nesposobne odločanja: zakoniti zastopnik

Pravice do vnaprej izražene volje

13

- “bi trpel za hudo boleznijo, ki bi glede na dosežke medicinske znanosti v kratkem času vodila v smrt tudi ob ustreznem medicinskem posegu oziroma zdravstveni obravnavi in tako zdravljenje ne daje upanja na ozdravitev oziroma izboljšanja zdravja ali lajšanje trpljenja, ampak samo podaljšuje preživetje”
- **To moramo absolutno spoštovati. Je zavezujoča.**
- **Vnaprej izraženo voljo je treba upoštevati, ko nastopi položaj, ki ga predvideva opredelitev in če hkrati ne obstoji utemeljen dvom, da bi pacient voljo v teh okoliščinah preklical.**
- **Pacient lahko to kadarkoli prekliče**

Pravilnika (Uradni list RS 2008)

14

- Pravilnik o načinu določitve pacientovega zdravstvenega pooblaščenca in o izjavi vnaprej izražene volje

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV9075>

- Pravilnik o obrazcih o pisnih izjavah volje pacienta

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV9074>

Obrazci

15

- Obrazec o privolitvi v zdravstveno oskrbo po pojasnilu (obrazec PP).
- Obrazec o zavrnitvi zdravstvene oskrbe (obrazec ZP).
- Obrazec o privolitvi v sodelovanje v medicinskih raziskavah (obrazec SMR).
- Obrazec pooblastila za določitev pacientovega zdravstvenega pooblaščenca (obrazec PZP).
- Obrazec o izjavi o izključitvi oseb, ki so po zakonu upravičene odločati o zdravstveni oskrbi pacienta (obrazec IOS).
- **Obrazec o izjavi vnaprej izjavljene volje** (obrazec VZZ).
- Obrazec o izjavi o določitvi in privolitvi v prisotnost drugih oseb (obrazec PDO).
- Obrazec o privolitvi oziroma prepovedi obdelave osebnih podatkov oziroma sporočanja informacij o zdravstvenem stanju (obrazec VOP).

16

Ali imajo pacienti po ZPacP tudi kaj dolžnosti?

Lasten vir: v slogi je moč

Ali imajo pacienti po ZPacP tudi kaj dolžnosti? 54. člen

17

- dejavno sodelovati pri varovanju, krepitvi in povrnitvi lastnega zdravja,
- v času bolezni ravnati v skladu s prejetimi strokovnimi navodili in načrti zdravljenja, v katere je ustno oziroma pisno privolil,
- dati pristojnemu zdravniku in drugim pristojnim zdravstvenim delavcem oziroma zdravstvenim sodelavcem vse potrebne in resnične informacije v zvezi s svojim zdravstvenim stanjem, ki so mu znane in so pomembne za nadaljnjo zdravstveno obravnavo, zlasti podatke o svojih sedanjih in preteklih poškodbah ter boleznih in njihovem zdravljenju, boleznih v rodbini, morebitnih alergijah in zdravilih, ki jih uživa,
- obvestiti zdravstvene delavce in zdravstvene sodelavce o nenadnih spremembah zdravstvenega stanja, ki se pojavijo med zdravljenjem,
- biti obziren in spoštljiv do zasebnosti in drugih pravic drugih pacientov ter zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev,
- spoštovati objavljene urnike, hišni red in predpisane organizacijske postopke izvajalcev zdravstvene dejavnosti,
- pravočasno obvestiti izvajalca zdravstvene dejavnosti o morebitnem izostanku na pregled ali zdravljenje.

Pritožna pot

Zakon o pacientovih pravicah

47. do 49. člen

56. do 70. člen

Obvestilo za paciente o možnih načinih za vložitev pritožbe

19

- Zahteve za prvo obravnavo kršitve pacientovih pravic sprejema in obravnava **pristojna oseba** -(ime, priimek, telefon, e-pošta).
- Pritožbo lahko posredujete (**KOMU**): **osebno**, **pisno na naslov** (NASLOV), po **e-pošti** (Vpiši!) ali **po telefonu** (VPIŠI) vsak delavnik (**ČAS**) od ... do... (vpišite)

Rok za vložitev prve zahteve

20

- (1) Prvo zahtevo zaradi domnevno **neustreznega odnosa** zdravstvenih delavcev oziroma zdravstvenih sodelavcev lahko pacient vloži najpozneje v **15 dneh** od domnevne kršitve.
- (2) Prvo zahtevo zaradi domnevno **neustreznega ravnanja zdravstvenih delavcev** oziroma zdravstvenih sodelavcev pri nudenju zdravstvene obravnave lahko pacient vloži najpozneje v **30 dneh** po končani zdravstveni obravnavi.
- (3) Pacient lahko vloži prvo zahtevo v **treh mesecih** po preteku rokov iz prejšnjih odstavkov, **če je za kršitev zvedel** kasneje oziroma če so se posledice kršitve pokazale kasneje.

Postopek po vložitvi prve zahteve

21

- Od vložitve popolne prve zahteve do ustne obravnave iz 62. člena tega zakona ne sme preteči več kot **15 dni**

Pristojna oseba po prejemu popolne prve zahteve le-tej

22

- Ugodi in obvesti pacienta.
- Pacienta povabi na ustno obravnavo, kjer lahko sklenejo dogovor o načinu rešitve spora.
- Napoti pacienta na pristojen organ za reševanje vsebine zahtevka.
- Postopek ustavi, če pacient zahtevo umakne.
- Pozove k dopolnitvi zahteve.
- Zavrne zahtevo v redkih primerih (npr. zelo žaljiva vsebina, neustrezna pritožba)

Če dogovor ni uspel

23

- lahko pacient vloži zahtevo za varstvo pravic pri Komisiji Republike Slovenije za varstvo pacientovih pravic.

Pacient se lahko kadar koli obrne na zastopnika pacientovih pravic

24

- ki mu **svetuje**, pomaga ali ga po pooblastilu celo **zastopa pri uresničevanju pravic** po Zakonu o pacientovih pravicah. Zastopnik pacientovih pravic lahko pacientu daje osnovne informacije, nudi strokovno pomoč in daje konkretne usmeritve pri uveljavljanju pravic s področja zdravstvenega varstva, zdravstvenega zavarovanja in izvajanja zdravstvene dejavnosti. Delo svetovanja, pomoči in zastopanja zastopnika pacientovih pravic je **brezplačno** in zaupno.

Uradni zaznamek

25

o dopolnitvi pisne zahteve

- Prejeta pisna zahteva ne vsebuje vseh podatkov, potrebnih za obravnavo, zato vas pozivamo, da jo v roku _____ dopolnite z manjkajočimi podatki in sicer
- PRAVNI POUK:
- Če pacient v določenem roku svoje zahteve ne dopolni z manjkajočimi podatki, se šteje, da je zahtevo umaknil, zato se postopek ustavi.

Vabilo na ustno obravnavo

26

- Na podlagi določil 61. člena Zakona o pacientovih pravicah, vas vabimo na
- ustno obravnavo, ki bo **dne v....** (vpiši)
- Pravni pouk: Če se pacient ustne obravnave ne more udeležiti, lahko za sodelovanje **pooblasti zastopnika** ali drugo osebo, ali pa predlaga, da se zahteva reši brez njegove navzočnosti. Če pacient svojega **izostanka ne opraviči** do začetka ustne obravnave, **pristojna oseba s pisnim zaznamkom postopek ustavi**. Če pacient iz opravičenih razlogov svojega izostanka ni mogel opravičiti, lahko to stori v treh dneh od dneva prenehanja vzroka, zaradi katerega pacient ni mogel priti na ustno obravnavo, vendar najkasneje v 30 dneh od dneva ustne obravnave.

Zapisnik

27

- Pacient (osebni podatki pacienta; ime, prebivališče, kontakt) dne _____ vlaga ustno zahtevo za obravnavo kršitve njegovih pravic.
- Pacient vlaga ustno zahtevo za odpravo kršitev zaradi (kratek opis domnevne kršitve pacientovih pravic)
- Pri kršitvi pacientovih pravic so bili udeleženi zdravstveni delavci ali zdravstveni sodelavci (ime, prebivališče, kontakt):
- Pri kršitvi pacientovih pravic so bile udeležene tudi druge osebe (ime, prebivališče, kontakt):
- Domnevna kršitev pacientovih pravic se je zgodila (čas in kraj domnevne kršitve) Morebitne posledice domnevne kršitve pacientovih pravic (kratek opis) so:
- Morebitni predlogi za rešitev spora:
- Zapisnik je sestavljen v dveh izvodih, od katerih prejme enega pacient.

Uradni zaznamek

28

o ugoditvi pisne zahteve

- Pacientova pisna zahteva je bila popolna in pravočasna.
- Po temeljitem pregledu in obravnavi pacientove zahteve za obravnavo kršitve njegovih pravic, je pristojna oseba sprejela odločitev, da pacientovi zahtevi v celoti ugoti.

Uradni zaznamek

29

o ustavitvi postopka za obravnavo kršitve pacientovih pravic

- Pacientova pisna zahteva je bila popolna in pravočasna.
- Pacient je dne _____ umaknil zahtevo za obravnavo kršitev pravic, zato pristojna oseba skladno z 3. alinejo 1. odstavka 61. člena Zakona o pacientovih pravicah, postopek ustavlja.

Uradni zaznamek

30

o prejeti pisni zahtevi

- Pisne zahteve pacienta za obravnavo kršitve njegovih pravic pristojna oseba izvajalca zdravstvenih storitev ne bo obravnavala, saj je le-ta (obkroži):
 - žaljiva;
 - prepozna;
 - iz zahteve se ne da razbrati, kdo jo je vložil.

Zakon o pacientovih pravicah

31

- Pomembnejši je postopek od vsebine
- Vsako pritožbo je potrebno obravnavati in kopijo poslati regijskemu varuhu pacientovih pravic.
- Letno poročilo regijskemu varuhu pacientovih pravic
- Raj za osebno motene, kverulante in birokrate!

Pritožba s strokovno vsebino

33

- Kot enega od ukrepov izvedemo izredni strokovni nadzor.

Zakon o pacientovih pravicah

34

- NE JEMLJITE OSEBNO.
- Velika slabost je, da zakon sili v konfrontacijo užaljenega zdravnika z razjarjenim bolnikom.
- Večina regijskih zastopnikov podpihuje pogosto nerazumne pritožbe, namesto, da bi bolnike umirjali in reševali zaplete.
- Postopek naj vodi pooblaščen oseb v Zavodu ali zasebniku.
- Ne reagirajte „na prvo žogo“, ne dajajte samostojnih izjav, ne govorite veliko, kako bi, če bi, ko bi ...

Varovanje bolnikovih podatkov

Povzeto po Barbara Galuf Zajc, univ. dipl.
prav. Zdravniška zbornica Slovenije

Osnovni pojmi

36

- Lastnik zdravstvenega kartona: ZD ali Zasebna ustanova
- Lastnik podatkov na kartonu: pacient
- Upravljenec osebnih podatkov na zdravstvenem kartonu: zdravnik

Kdo si želi seznaniti z bolnikovimi zdravstvenimi / osebnimi podatki?

37

- ❑ **Bolnik**
- ❑ **Sorodniki**
- ❑ **Svojci pokojnika**
- ❑ **Drugi izvajalci (sekundarni nivo, MDPŠ)**
- ❑ **ZZZS, ZPIZ**
- ❑ **Sodišče, policija**
- ❑ **Delodajalec**
- ❑ **Komercialna zavarovalnica (življenjsko, nezgodno zavarovanje)**
- ❑ **...**

Varstvo osebnih podatkov

38

- Ustava Republike Slovenije
- Zakon o varstvu osebnih podatkov - ZVOP
- Zakon o zdravstveni dejavnosti - ZZDej
- Zakon o pacientovih pravicah - ZPacP
- GDPR (*General Data Protection Regulation*)

Ustava Republike Slovenije

39

38. člen **(varstvo osebnih podatkov)**

Zagotovljeno je varstvo osebnih podatkov. Prepovedana je uporaba osebnih podatkov v nasprotju z namenom njihovega zbiranja.

Zbiranje, obdelovanje, namen uporabe, nadzor in varstvo tajnosti osebnih podatkov določa zakon.

Vsakdo ima pravico seznaniti se z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj, in pravico do sodnega varstva ob njihovi zlorabi.

Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) 1/2

40

- ❑ **Namen:** preprečiti neustavne, nezakonite in neupravičene posege v zasebnost in dostojanstvo posameznika pri obdelavi osebnih podatkov
- ❑ **Osebni podatek:** katerikoli podatek, ki se nanaša na posameznika, ne glede na obliko, v kateri je izražen; **posameznik** je določena ali določljiva oseba
- ❑ **Podatki o posameznikovem zdravstvenem stanju – občutljivi osebni podatki!**

Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) 2/2

41

- **Zbirka osebnih podatkov:** je vsak strukturiran niz podatkov, ki vsebuje vsaj en osebni podatek, ki je dostopen na podlagi meril, ki omogočajo uporabo ali združevanje podatkov, ne glede na to, ali je niz centraliziran, decentraliziran ali razpršen na funkcionalni ali geografski podlagi; strukturiran niz podatkov je niz podatkov, ki je organiziran na takšen način, da določi ali omogoči določljivost posameznika.
- **Obdelava osebnih podatkov:** kakršnokoli delovanje ali niz delovanj, ki se izvaja v zvezi z osebnimi podatki (zbiranje, pridobivanje, vpis, urejanje, shranjevanje, prilagajanje ali spreminjanje, priklicanje, vpogled, uporaba, razkritje s prenosom, sporočanje, širjenje ali drugo dajanje na razpolago, razvrstitev ali povezovanje, blokiranje, anonimiziranje, izbris ali uničenje)

Zakon o zdravstveni dejavnosti

42

51. člen

Zdravstveni delavci in zdravstveni sodelavci so dolžni varovati kot poklicno skrivnost podatke o zdravstvenem stanju posameznika in o vzrokih, okoliščinah in posledicah tega stanja.

Podatke iz prejšnjega odstavka so dolžne varovati kot poklicno skrivnost tudi osebe, ki so jim ti podatki dosegljivi zaradi narave njihovega dela.

Zakon o pacientovih pravicah (ZPacP)

43

- ❑ načelo spoštovanja zasebnosti
- ❑ pravica do seznanitve z zdravstveno dokumentacijo (41. člen)
- ❑ pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov (43., 44., 45. člen)

ZPacP: Pravica do seznanitve z zdravstveno dokumentacijo

44

41. člen

(način seznanitve z zdravstveno dokumentacijo)

- pravica do **neoviranega vpogleda in prepisa zdravstvene dokumentacije** (**identifikacija in izkazana pravna podlaga**) - v prisotnosti zdravnika ali drugega zdravstvenega delavca.
IZJEMA: obzirni molk (zelo redko, samo zdravnik)
- **fotokopiranje** ali drugo reprodukcijo zdravstvene dokumentacije mora **zagotoviti izvajalec**. **NE** posreduje se dokumentacija v izvirni / originalni obliki! ...

ZPacP: Pravica do seznanitve z zdravstveno dokumentacijo

45

41. člen

(način seznanitve z zdravstveno dokumentacijo)

- takoj ali najpozneje **pet delovnih dni** po prejemu zahteve
- vložitev zahteve največ **dvakrat mesečno**
- **materialni stroški** preslikave oziroma druge reprodukcije in posredovanja (fotokopija 10 centov) ali **brezplačno** (*Pravilnik o zaračunavanju stroškov pri izvrševanju pravice posameznika do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki*) ...

ZPacP: Pravica do seznanitve z zdravstveno dokumentacijo

46

41. člen

(način seznanitve z zdravstveno dokumentacijo)

- ❑ ...
- ❑ **dodajanje pripomb** k zapisom v zdravstveni dokumentaciji
- ❑ osnovna ali izčrpna **ustna pojasnila** o vsebini zdravstvene dokumentacije (razen kadar že obsežno izpolnjena pojasnilna dolžnost)
- ❑ **skrbniki ali pooblaščenca**, upravičeni do odločanja o pacientovi zdravstveni oskrbi - pravica do seznanitve **pod enakimi pogoji in na enak način** pacient lahko prenese uresničevanje te pravice s pisnim **pooblastilom**
- ❑ pacient lahko prenese uresničevanje te pravice s pisnim **pooblastilom**

ZVOP-1 tudi: dopolnitev, popravek, blokiranje, izbris, ugovor (če so podatki nepopolni, netočni, neažurni, zbrani v nasprotju z zakonom)

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

47

43. člen **(zasebnost pri opravljanju zdravstvene storitve)**

(1) Izvajalci zdravstvenih storitev morajo pri vsakokratni zdravstveni oskrbi spoštovati pacientovo zasebnost, zlasti njegova **moralna, kulturna, verska, filozofska in druga osebna prepričanja**, ob upoštevanju medicinske doktrine.

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

48

43. člen

(zasebnost pri opravljanju zdravstvene storitve)

(2) Pacientu se omogoči, da so pri medicinskem posegu oziroma zdravstveni oskrbi **navzoči** le:

- zdravstveni delavci oziroma zdravstveni sodelavci, ki **opravljajo medicinski poseg** oziroma zdravstveno oskrbo,
- osebe, za katere **želi**, da so navzoče, če je to glede na naravo medicinskega posega oziroma zdravstvene oskrbe izvedljivo,
- osebe, ki imajo v konkretnem primeru **pravico do privolitve** v medicinski poseg oziroma zdravstveno oskrbo, če pacient ni sposoben odločanja o sebi in če je to glede na naravo medicinskega posega oziroma zdravstvene oskrbe izvedljivo,
- **druge osebe**, če tako določa zakon.
- ...

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

49

43. člen

(zasebnost pri opravljanju zdravstvene storitve)

...

(3) Osebe, katerih navzočnost je potrebna za potrebe **zdravstvenega izobraževanja**, so lahko navzoče le s **predhodno privolitvijo pacienta**. Privolitev lahko dajo tudi osebe, ki imajo v konkretnem primeru pravico do privolitve v medicinski poseg oziroma zdravstveno oskrbo, če pacient ni sposoben odločanja o sebi.

(4) Določitev oseb iz druge alineje drugega odstavka tega člena in privolitev iz prejšnjega odstavka mora biti dana v obliki, ki se zahteva za privolitev v konkreten medicinski poseg oziroma zdravstveno oskrbo.

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

50

43. člen

(zasebnost pri opravljanju zdravstvene storitve)

(5) Pacient ima pravico zahtevati izvedbo drugih primernih in razumnih ukrepov za varstvo njegove zasebnosti pri zdravstveni oskrbi.

Primerni in razumni ukrepi: omejitev uporabe osebnih imen v čakalnici, diskreten pogovor o razlogu za obisk, zavesa med posteljami itd.

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

51

44. člen (varstvo osebnih podatkov)

(1) Pacient ima pravico do zaupnosti osebnih podatkov, vključno s podatki o obisku pri zdravniku in drugih podrobnostih o svojem zdravljenju.

(2) S pacientovimi zdravstvenimi in drugimi osebnimi podatki morajo zdravstveni delavci in zdravstveni sodelavci ravnati v skladu z načelom zaupnosti in predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.
ZAVAROVANJE ZBIRK OSEBNIH PODATKOV!...

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

52

44. Člen

(3) Uporaba in druga obdelava pacientovih zdravstvenih in drugih osebnih podatkov je **za potrebe zdravljenja** dopustna tudi na podlagi **pacientove privolitve ali privolitve oseb, ki imajo pravico do privolitve v medicinski poseg** ali zdravstveno oskrbo, če pacient ni sposoben odločanja o sebi.

(4) Uporaba in druga obdelava pacientovih zdravstvenih in drugih osebnih podatkov **izven postopkov zdravstvene oskrbe** je dovoljena le z njegovo **privolitvijo** ali privolitvijo oseb, ki imajo pravico do privolitve v medicinski poseg ali zdravstveno oskrbo, če pacient ni sposoben odločanja o sebi. **Po pacientovi smrti lahko dajo privolitev njegovi ožji družinski člani**, razen če je pacient to pisno prepovedal.

(5) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko uporabo pacientovih zdravstvenih in drugih osebnih podatkov izven postopkov zdravstvene oskrbe **določa zakon**.

...

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

53

44. člen

(varstvo osebnih podatkov)

(6) Privolitev za uporabo in drugo obdelavo osebnih podatkov po tretjem in četrtem odstavku tega člena **ni potrebna**:

- če za namene **epidemioloških in drugih raziskav, izobraževanja**, medicinskih objav ali druge namene pacientova **istovetnost ni ugotovljiva**,
- če za namene **spremljanja kakovosti in varnosti** zdravstvene oskrbe pacientova **istovetnost ni ugotovljiva**,
- kadar prijavo zdravstvenega stanja zahteva **zakon**,
- kadar se zaradi **potreb zdravljenja** podatki posredujejo drugemu izvajalcu zdravstvenih storitev,
- **kadar to določa drug zakon.** (Zakon o Policiji, ZKP, Zakon o sodiščih itd.)

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

54

44. člen

(varstvo osebnih podatkov)

(7) Osebni podatki, ki se obdelujejo v skladu s tretjim, četrtem in petim odstavkom tega člena, morajo biti ustrezni in po obsegu primerni glede na namene, za katere se zbirajo in nadalje obdelujejo. **NAČELO SORAZMERNOSTI!**

(8) Pacient ima pravico **določiti osebe**, ki se **lahko seznanijo** z njegovo zdravstveno dokumentacijo, in osebe, katerim seznanitev z njegovo zdravstveno dokumentacijo **prepoveduje**, če to ni v nasprotju z zakonom. Pravica iz tega odstavka se uresničuje na način in pod pogoji, ki jih določa 45. člen tega zakona.

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

55

45. člen (varovanje poklicne skrivnosti)

(1) Zdravstveni delavci in zdravstveni sodelavci ter osebe, ki so jim zaradi narave njihovega dela podatki dosegljivi, so **dolžni kot poklicno skrivnost varovati vse, kar pri opravljanju svojega poklica ali dela zvedo o pacientu, zlasti informacije o njegovem zdravstvenem stanju, njegovih osebnih, družinskih in socialnih razmerah ter informacije v zvezi z ugotavljanjem, zdravljenjem in spremljanjem bolezni ali poškodb** (v nadaljnjem besedilu: informacije o zdravstvenem stanju).

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

56

45. člen

(varovanje poklicne skrivnosti)

...

(2) Dolžnosti varovanja informacij o zdravstvenem stanju pacienta lahko zdravstvenega delavca oziroma zdravstvenega sodelavca ali drugo osebo, ki so ji ti podatki dosegljivi zaradi narave njihovega dela, **razreši**:

- **pacient,**
- **starši oziroma skrbnik** za otroka pred dopolnjenim 15. letom starosti,
- starši oziroma skrbnik za otroka po dopolnjenem 15. letu starosti, če so informacije potrebne za izvrševanje roditeljske pravice oziroma skrbništva, otrok pa sporočanja ni prepovedal,
- **oseba, ki je imela pravico do privolitve** v medicinski poseg oziroma zdravstveno oskrbo, če pacient ni bil sposoben odločanja o sebi, vendar samo glede informacij o zdravstvenem stanju, ki so vezane na medicinski poseg oziroma zdravstveno oskrbo, v katero je privolila,
- **sodišče,**
- **druge osebe, kadar tako določa zakon.**

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

57

45. člen

(varovanje poklicne skrivnosti)

(3) **Zdravnik lahko sporoči** informacije o zdravstvenem stanju pacienta:

- če je to **nujno potrebno za varovanje življenja ali preprečitev hudega poslabšanja zdravja drugih oseb.**
- **Zdravnik mora naznaniti sum storitve kaznivega dejanja** zoper življenje in telo,
- kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost ter
- kaznivega dejanja zoper zakonsko zvezo, družino in mladino, pri katerih je bil kot oškodovanec udeležen otrok.

Opomba: ZPacP to pooblastilo daje le zdravniku

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

58

45. člen

(varovanje poklicne skrivnosti)

...

(4) Pacient ima z **dopolnjenim 15. letom starosti** pravico **pisno** na obrazcu iz 27. člena tega zakona **ali ustno** ob navzočnosti dveh polnoletnih prič **določiti, komu, kdaj in katere informacije o njegovem zdravstvenem stanju sme, mora ali ne sme zdravnik ali druga oseba, ki jo zdravnik pooblasti, sporočiti**, razen če zakon določa drugače. Enako velja za sporočanje informacij o zdravstvenem stanju, ki se nanašajo na medicinski poseg oziroma zdravstveno oskrbo, v katero je pacient do 15. leta starosti lahko samostojno privolil. Izjava se lahko da za posamezen medicinski poseg oziroma zdravstveno oskrbo ali za vse bodoče medicinske posege oziroma bodočo zdravstveno oskrbo pri posameznem izvajalcu zdravstvenih storitev.

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

59

45. člen (varovanje poklicne skrivnosti)

(5) Če pacient **ne izkoristi pravice** po prejšnjem odstavku ali tega zaradi svojega zdravstvenega stanja ne more storiti, se informacije o njegovem zdravstvenem stanju **lahko sporočijo osebam iz drugega odstavka tega člena, njegovim ožjim družinskim članom, bližnjim osebam ter osebam, ki so bile v zvezi s konkretnim medicinskim posegom oziroma zdravstveno oskrbo upravičene dati privolitev, če pacient ni bil sposoben odločanja o sebi.** .

PODATKI O ZDRAVSTVENEM STANJU PO SMRTI

ZPacP: Pravica do varstva zasebnosti in varstva osebnih podatkov

61

45. člen

(varovanje poklicne skrivnosti)

(9) Izvajalec zdravstvenih storitev **ob smrti pacienta** ne glede na njegovo prepoved sporočanja informacij o zdravstvenem stanju **na primeren način obvesti ožje družinske člane o njegovi smrti in njenem vzroku.** Če izvajalec zdravstvenih storitev za te osebe ne ve, o smrti pacienta obvesti pristojni organ.

Seznanitev z zdravstveno dokumentacijo po pacientovi smrti – 42. člen ZPacP

62

- osebe, za obdelavo osebnih podatkov pooblašcene z zakonom;
- osebe, za katere je pacient za časa življenja dal pisno privoljenje;
- pacientov zakonec, zunajzakonski partner, partner iz istospolne skupnosti, otroci in posvojenci, če teh ni, pa starši, posvojitelji; v **omejenem obsegu**, za dosego zakonitega namena seznanitve;
- druge osebe, ki izkažejo pravni interes z ustrezno listino – v omejenem obsegu.
- O zahtevi za seznanitev odloči izvajalec zdravstvene dejavnosti **v 15 dneh od prejema obrazložene zahteve**
- K 3. IN 4. - ČE PACIENT ZA ŽIVLJENJA TEGA NI IZRECNO PREPOVEDAL!

HRANJENJE, VAROVANJE IN SPREMNINJANJE ZDRAVSTVENE DOKUMENTACIJE

Dolžina hranjenja medicinske dokumentacije

64

Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. 65/00; ZZPPZ), ki v prilogi določa, da se **zobozdravstveni karton** hrani trajno

- **zdravstveni karton in popis bolezni 10 let** po smrti bolnika,
- ostala osnovna medicinska dokumentacija pa se hrani **15 let (od nastanka dokumenta)**.

Praktična izvedba varovanja ...

65

- Vsa originalna ali overjena bolnikova dokumentacija, ki „prestopi“ prag :
 - ▣ mora biti vložena v zdravstveni karton;
 - ▣ nobenega dela ne smemo uničiti ali drugače odtujiti;
 - ▣ Popravljamo tako, da prečrtamo, napišemo popravek, datiramo in se podpišemo (**nobenega EDIGSA!**);
 - ▣ originalna dokumentacija razen ob zamenjavi zdravnika **ne sme zapustiti zavoda**;
 - ▣ ev. pošiljanje originalne dokumentacije mora biti **evidentirano v ustrezni knjigi evidenc**.

Do seznanitve z bolnikovimi zdravstvenimi podatki imajo pravico

66

- ❑ **Bolniki – vedno.**
- ❑ **Sorodniki** prvega dednega reda, kadar gre za pravno osnovo (dedovanje, pritožba, tožba)
- ❑ **Svojci pokojnika**, kadar gre za sodelovanje pri zdravljenju.
- ❑ **Drugi izvajalci (sekundarni nivo)** kadar gre za zdravljenje
- ❑ **MDPŠ**, če je bolnik dal **soglasje**.
- ❑ **ZZZS, ZPIZ** v okviru zakonskih določil in soglasja bolnika.
- ❑ **Sodišče, policija** na podlagi zakona ob predložitvi pisnega zahtevka. Lahko pooblasti izvedenca.
- ❑ **Delodajalec** o obisku, datumu kontrole, bolniškem staležu.
- ❑ **Odvetnik, komercialna zavarovalnica (življenjsko, nezgodno zavarovanje)** ob **soglasju** bolnika / zavarovanca – fotokopija pristanka.

Pošiljanje kartonov na MDPŠ

67

- Mnenje IP (maj 2018)
 - 1) Po predpisih o varstvu osebnih podatkov ni pravne podlage, ki bi omogočala, da se pacientom zaračunava kopije osnovne zdravstvene dokumentacije, ki se jih neposredno pošilja izvajalcu medicine dela v skladu s predpisi o varnosti in zdravju pri delu. Izjema bi veljala le v primeru, če bi kopije naročil in prevzel pacient sam.
 - 2) Pošiljanje izvirne zdravstvene dokumentacije izvajalcu medicine dela ni prepovedano, predstavlja pa določeno tveganje za nepooblaščno ali naključno spreminjaje, izgubo ali uničenje izvirnih dokumentov.

ZZZS imenovani zdravnik

68

- Izpolnjevanja obrazca IZ
- Poleg natančno izpolnjenega obrazca se priložijo le kopije relevantnih izvidov in ne celotnih zdravstvenih kartonov